

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ДІ НУ «ОМА»

Чимшир В.І.

« 16 » — серпня

2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Океанські шляхи світу»**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 27 Транспорт

Спеціальність: 271 Морський та внутрішній водний транспорт

Спеціалізація: 271.01 Навігація і управління морськими суднами

Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія»

Кафедра навігації і управління судном

2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Океанські шляхи світу» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Навігація і управління морськими суднами».

Розробник: Сорока Олена Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри навігації і управління судном.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри навігації і управління судном.

Протокол від «25» серпня 2022 р. № 1

Завідувач кафедрою

О.Б. Даниленко

Секретар кафедри

О.М. Сорока

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми за спеціалізацією 271.01 «Навігація і управління морськими суднами»

О.Б. Даниленко

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Океанські шляхи світу» є вивчення сукупності фізико-географічних, економічних і політичних чинників, під впливом яких формуються локальні, регіональні та міжнародні морські перевезення, основні промислові райони світового океану. Курс спрямовано на формування діалектичного мислення, привчає до використання статистичного та картографічного матеріалу, дає можливість здобувачу вищої освіти виявити причинно-наслідкові зв'язки в рамках просторового аналізу.

Навчальна дисципліна відноситься до математичного і природничо-наукового циклу, тому опирається на знання та навички здобувача вищої освіти в обов'язі повної загальної освіти.

Мова навчання: українська.

Статус дисципліни: обов'язкова.

Навчальна дисципліна забезпечує реалізацію вимог розділу:

А – П/1 (функція: «Судноводіння на рівні експлуатації»), Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, з поправками. Сфера компетенції: «Планування і проведення переходу та визначення місцезнаходження».

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Компетентності

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері судноводіння, обробки та розміщення вантажів; управління операціями судна та піклуванні про людей на судні, що передбачає застосування теорій і методів наук про устрій судна, навігацію, технологію перевезення вантажів, комерційну експлуатацію засобів транспорту, управління ресурсами.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК2 Здатність здійснювати планування і навігаційну проробку рейсу.

СК9 Здатність та уміння маневрувати та управляти судном у будь-яких умовах.

Спеціальні вибіркові компетентності:

СВК1 Здатність виконувати завдання, обов'язки та нести відповідальність вахтового помічника капітана морського судна валовою місткістю 500 та більш.

СВК2 Здатність виконувати завдання, обов'язки та нести відповідальність вахтового помічника капітана судна валовою місткістю менш 500, зайнятого у прибережному плаванні.

Програмні результати навчання:

ПРН1 Уміння планувати і здійснювати проробку рейсу судна згідно із загальними положеннями про встановлення шляхів руху суден з урахуванням обмеження діючої осадки судна та інших обставин для безпечного виконання рейсу.

Вибіркові результати навчання:

ВРН1 Знання, практичні навички та досвід стосовно виконання завдань, обов'язків та несення відповідальності вахтового помічника капітана морського судна валовою місткістю

500 або більше.

ВРН2 Знання, практичні навички та досвід стосовно виконання завдань, обов'язків та несення відповідальності вахтового помічника капітана судна, валовою місткістю менше 500, зайнятого у прибережному плаванні.

Кількість кредитів ЄКТС: 2.

Форма підсумкового контролю: залік.

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Океанські шляхи світу» передбачає здобуття курсантом (студентом) наступних результатів навчання за навчальною дисципліною:

Знання:

- карти Світового океану;
- поділу Світового океану на океани і моря;
- основних судноплавних проток, каналів, басейнів, водних шляхів та промислових районів;
- морських та річкових портів.

Вміння:

- орієнтуватися на географічних картах;
- працювати з картографічним матеріалом та довідковою літературою.

Володіння:

- навичками застосування відомих економічних зв'язків між окремими регіонами, країнами і континентами при формуванні вантажних потоків і організації навігації для вирішення поставлених задач.

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)						Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації (7.03/7.01)
	Денна форма навчання (на базі ПЗСО)			Заочна форма навчання (на базі ПЗСО)			
	Кількість аудиторних годин	Лекції	Практичні	Кількість аудиторних годин	Лекції	Практичні	
Розділ 1. Вибір оптимальних морських шляхів							
Тема 1. Морські шляхи та їх класифікація. Основні фактори, що визначають найвигідніші океанські шляхи	3	2	1	3	2	1	1.1.1.1
Тема 2. Вибір способів визначення найвигідніших шляхів для плавання в різних районах світового океану	3	2	1	2	1	1	
Разом за розділом 1:	6	4	2	5	3	2	
Розділ 2. Основні маршрути морських і океанських шляхів світового судноплавства							
Тема 1. Основні напрямки міжнародних шляхів в Атлантичному океані	4	2	2	1	1	-	1.1.1.1
Тема 2. Основні напрямки міжнародних шляхів в Індійському океані	4	2	2	2	1	1	

Тема 3. Основні напрямки міжнародних шляхів в Тихому океані	4	2	2	1	1	-	
Тема 4. Основні напрямки міжнародних шляхів в Антарктиці	4	2	2	2	1	1	
Разом за розділом 2:	16	8	8	6	4	2	
Розділ 3. Міжнародні морські протоки, канали та басейни							
Тема 1. Міжнародні морські протоки та канали	4	2	2	3	2	1	1.1.1.1
Тема 2. Основні морські басейни країн СНГ. Їх роль та значення в морських перевезеннях	4	2	2	2	1	1	
Разом за розділом 3:	8	4	4	5	3	2	
Всього аудиторних годин:	30	16	14	16	10	6	
Самостійна робота (години)	30		44				
з них на виконання індивідуального завдання	–		–				
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни	60		60				

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Перелік інструментів, обладнання програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання практичних занять
1	<p>Морські шляхи та їх класифікація. Основні фактори, що визначають найвигідніші океанські шляхи</p> <p>Вибір оптимальних морських шляхів.</p> <p>Загальна характеристика плавання у Світовому океані, вибір морських шляхів та вплив фізичних процесів в океані на судно та вибір морських шляхів.</p> <p>Вибір морських і океанських шляхів за особливостями розвитку погодних умов в районах Світового океану.</p> <p>Вибір оптимальних шляхів руху за допомогою «Атласу гідрометеорологічних умов плавання суден морського флоту»</p>	<p>– методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Океанські шляхи світу»;</p> <p>– комп'ютерні презентації;</p> <p>– карта Світового океану</p>
2	<p>Вибір способів визначення найвигідніших шляхів для плавання в різних районах світового океану</p> <p>Вибір найвигідніших шляхів плавання в районах сезонних штормів.</p> <p>Вибір найвигідніших шляхів плавання в районах</p>	<p>– методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Океанські шляхи світу»;</p> <p>– комп'ютерні презентації;</p> <p>– карта Світового океану</p>

	рідкісних штормів	
3	Основні напрямки міжнародних шляхів в Атлантичному океані Основні маршрути океанських шляхів в Атлантичному океані. Поділ руху суден в протоці Ла-Манш. Поділ районів руху суден на підходах до порту Нью-Йорк та мису Сан-Вісент	– методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Океанські шляхи світу»; – комп'ютерні презентації; – карта Світового океану
4	Основні напрямки міжнародних шляхів в Індійському океані Основні маршрути океанських шляхів в Індійському океані	– методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Океанські шляхи світу»; – комп'ютерні презентації; – карта Світового океану
5	Основні напрямки міжнародних шляхів в Тихому океані Основні напрямки американо-азіатського шляху. Основні напрямки американо-австралійського шляху. Основні напрямки азіатсько-австралійського шляху	– методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Океанські шляхи світу»; – комп'ютерні презентації; – карта Світового океану
6	Основні напрямки міжнародних шляхів в Антарктиці Поняття Антарктика та умови плавання в Антарктиці	– методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Океанські шляхи світу»; – комп'ютерні презентації; – карта Світового океану
7	Міжнародні морські протоки та канали Міжнародні протоки. Кільський канал. Суецький канал. Панамський канал.	– методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Океанські шляхи світу»; – комп'ютерні презентації; – карта Світового океану
8	Основні морські басейни країн СНГ. Їх роль та значення в морських перевезеннях Чорноморсько-Азовський морський басейн. Зв'язок Чорноморсько-Азовського басейну з іншими басейнами і Світовим океаном. Балтійський морський басейн. Зв'язок Балтійського басейну з іншими басейнами і Світовим океаном. Каспійський морський басейн. Північний морський басейн. Далекосхідний морський басейн. Арктичний морський басейн	– методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Океанські шляхи світу»; – комп'ютерні презентації; – карта Світового океану

5. Завдання для самостійної роботи

Перелік видів самостійної роботи:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни «Океанські шляхи світу».

6. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних занять	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	-	реферат

Реферат складається з 2 питань. Варіант завдання відповідає сумі останніх двох цифр залікової книжки. Тематика реферату викладена в методичних вказівках для виконання реферату з дисципліни «Океанські шляхи світу», затверджених на кафедрі навігації і управління судном.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється оцінюванням якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за результатами опитування з питань лекційного матеріалу, виконання практичних робіт, що передбачені робочим навчальним планом згідно тем робочої навчальної програми (у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу НУ «ОМА»).

Форма контролю: залік.

Методи контролю: усний.

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

№ з/п	Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи демонстрації	Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, які використовуються для демонстрації здобутих результатів навчання за навчальною дисципліною
1	Знання: - карти Світового океану; - поділу Світового океану на океани і моря; - основних судноплавних проток, каналів, басейнів, водних шляхів та промислових районів; - морських та річкових портів; - відомих економічних зв'язків між окремими регіонами, країнами і континентами при формуванні вантажних потоків і організації навігації для вирішення поставлених задач.	– виступ на практичних заняттях; – заслуховування рефератів; - виконання практичних робіт	– конспект лекцій з навчальної дисципліни «Океанські шляхи світу»; – методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Океанські шляхи світу»; – комп'ютерні презентації – карта Світового океану
2	Вміння: - орієнтуватися на географічних картах; - працювати з картографічним матеріалом та довідковою літературою.	– виступ на практичних заняттях; – заслуховування рефератів; - виконання практичних робіт	– конспект лекцій з навчальної дисципліни «Океанські шляхи світу»; – методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Океанські шляхи світу»; – комп'ютерні презентації – карта Світового океану

8. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS		За шкалою оцінювання ДІ НУ «ОМА»		
Оцінка	Пояснення	Екзамен		Залік
A	Відмінно	Відмінно	5	Зараховано
B	Дуже добре	Добре	4	
C	Добре			
D	Задовільно			
E	Достатньо	Задовільно	3	Не зараховано
FX	Незадовільно	Незадовільно	2	

Загальні критерії оцінювання знань здобувачів освіти

A (відмінно) – оцінка «відмінно»

Глибокі знання і розуміння навчального матеріалу, виконання завдань без/або з незначною кількістю недоліків в обсязі, передбаченим робочої програмою навчальної дисципліни. Здобувач освіти вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий з основною, а також додатковою літературою.

B (дуже добре) – оцінка «добре»

Достатньо повні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з незначною кількістю недоліків та/або негрубих помилок. Здобувач освіти вміє застосовувати набуті знання та вміння для вирішення практичних завдань, у відповіді прослідковується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, виявляє ґрунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі.

C (добре) – оцінка «добре»

Загальні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з певною кількістю недоліків і несуттєвих помилок. Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію в цілому самостійно застосовувати її на практиці. Відповідь здобувача освіти правильна, але недостатньо повна, бездоказова. Здобувач освіти самостійно виправляє помилки, виявляє знайомство та розуміння основної бібліографії, однак зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

D (задовільно) – оцінка «задовільно»

Базові знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з суттєвими недоліками або помилками. Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях опирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Здобувач освіти виявляє поверхове знайомство та розуміння лише основної бібліографії та зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

E (достатньо) – оцінка «задовільно»

Знання та розуміння навчального матеріалу на рівні мінімальних вимог. Здобувач освіти бачить навчальну дисципліну як нагромадження випадкових і не пов'язаних між собою тем. У своїх міркуваннях не здатен аналізувати окрему тему дисципліни у контексті інших тем і виражати взаємозв'язок між ними, відповіді мають шаблонний характер і не відображають самостійного розуміння теми. Здобувач освіти поверхово орієнтується в основній бібліографії.

FX (незадовільно) – оцінка «незадовільно»

Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у навчальному процесі є пасивною, відповіді в більшості є невірними або дуже поверховими і обмежуються механічним засвоєнням програми навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Безлуцька О.П., Лещенко А.М. Географія судноплавства: Навчальний посібник. - Х.: ХДМА, 2013.-252с.
2. Мартыненко В.Т. География морского судоходства / Мартыненко Володимир Тихонович, Цымбал Микола Миколайович ; В. Т. Мартыненко, Н. Н. Цымбал. - Одесса : Феникс, 2006. - 248 с. : ил. - 1БВИ 966-8631 -31 -5. (3 экз.)
3. Мартыненко В.Т. Цымбал Н.Н. География морского судоходства: учебно пособие - 1 Одесса: Феникс, 2006. - 247 с.
4. Крамаренко В.В. Конспект лекцій з дисципліни «Океанські шляхи світу» 2020 р.
5. Крамаренко В.В. Вимоги та методичні рекомендації щодо виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Океанські шляхи світу» 2020 р.
6. Васенин, Н.А. Океанские пути мира : конспект лекций / авт. - сост. Н.А.Васенин; реценз. Г.И. Пазынич; КГМТУ - Керчь, 2011. - 68 с.
7. Мальченко Д. С. География транспорта: курс лекций / Дар'я Сергіївна Мальченко. - Херсон: ПП Вишемирський В. С., 2011. - 76 с.
8. Чихунина Г.И. География водных путей: учебное пособие. - М.: Альтаир: МГАВТ, 2015. -Ч. 1. Моря. - 84 с.
9. География водных путей А.Ю. Шаронов. Сайт - Петербург изд. ГМА имени С.О. Макарова 2007 год.

Допоміжна:

1. Внутренние водне пути / В. М. Воронцов [и др.] ; Воронцов В. М., Кривошей В. А., Разгуляев А. Б., Савенко В. И. - М. : По Волге, 2003. - 188 с. : ил. - ISBN 5-901916-12-3. (51экз.)
2. Зачёсов В.П. Малые реки Сибири / Зачёсов Венедикт Петрович, Малюшин Михаил Васильевич ; В. П. Зачёсов, М. В. Малюшин. - Новосибирск :
3. Надточий .Г.Л. География морских путей М.: Транспорт, 1985.
4. Серебряков В.В. География морских путей М.:Транспорт,1981 4. М.С. Розин Л.И. Василевский., М.Б. География мирового хозяйства.
5. Черепанов Ю. Н. География водных путей. Единая глубоководная система европейской части России: учебное пособие / Ю. Н. Черепанов. - Новосибирск:НГАВТ, 2007. - 110с.
6. Каталоги портов, компаний, международных выставок.

7. Клешиков В. П. Смешанные перевозки российских экспортных грузов. -М.: РокКонсульт, 2004, - 244 с.
8. Мальченко Д. С. География транспорта: курс лекцій / Дар'я Сергіївна Мальченко. - Херсон: ПП Вишемирський В. С., 2011. - 76 с.
117. Николаева Л. Л., Цымбал Н. Н. Морские перевозки: Учебн. - Одесса: Феникс, 2005,-425 с.
9. Инструкция по содержанию навигационного оборудования внутренних водных путей. М.: Транспорт, - 1985.
10. Зачёсов В.П.Экономическая география воднотранспортных бассейнов Сибири и Дальнего Востока : посвящ. 50-летию НГАВТ : учеб, пособие для вузов вод. трансп. по спец. : 240100 "Орг. перевозок и упр. на трансп. (вод.)", 060800 "Экономика и упр. на предприятии (трансп .)" / Зачёсов В.П. Рагулин И.А. ; В. П. Зачёсов ; М-во образования Рос. Федерации, Новосиб. гос. акад. вод. трансп. - Новосибирск : Сиб. соглашение, 2001. - 403 с. - ISBN 5-8479-0042-2 : 42,40. (157 экз.)
12. Клишин И.В. Международные транспортные коридоры на территории России: Проблемы функционирования и развития. - Новосибирск. Сибирское соглашение. - 2005.
13. Географический энциклопедически слов.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

Допускається використання будь-яких відкритих інтернет-ресурсів за тематикою дисципліни.

1. Ships' routeing
2. <https://safety4sea.com>
3. <https://studfiles.net>
4. <https://mga-nvr.ru>
5. <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=429693>

11. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни